

Mot en säker framtid

FÖRSVARSMINISTERIETS STRATEGI 2025

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

**Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence**

**Södra Magasinsgatan 8 A
PB 31, 00131 Helsingfors
Finland**

www.defmin.fi

Bildkällor: Lehtikuva, Nato, Patria, Försvarsmakten, Försvarsmaktens Internationella Center (FINCENT), Försvarsutbildning rf, Osku Puukila
Pämbild och bildcollage: Veikko Niemi/Kaartin viestintäpaja Oy
Layout: Tiina Takala/Försvarsministeriet
Tryckeri: Kirjapaino Keili Oy

ISBN 951-25-1703-5

Vi behöver en öppen diskussion

Försvarsministeriets strategi 2025 "Mot en säker framtid" tjänar tre syften. För det första ger den en koncis bedömning av hur Finlands säkerhetsmiljö kommer att utvecklas på lång sikt. För det andra beskrivs vilka utmaningar Finlands försvarspolitik och militära försvar står inför, och för det tredje skisserar man upp medel för att möta dessa utmaningar. Med hjälp av denna publikation vill vi öka medborgarnas kunskaper om de centrala frågorna inom vårt militära försvar.

Strategin utgår från försvarsministeriets strategiska planeringsprocess, som också representanter för försvarsmakten har deltagit i. Planeringen av den långsiktiga strategin görs parallellt med den medellånga och kortsiktiga planeringen. Säkerhets- och försvarspolitiska redogörelser görs vart fjärde år. De beslut som ingår i dem utformar den långsiktiga planeringen. Den strategiska planen tjänar för sin del uppgörandet av redogörelsen genom att den klarlägger bilden av de framtida utvecklingsutsikterna.

Hörnstenarna i strategin är försvarsministeriets och försvarsmaktens gemensamma värderingar: säkerhet, tillförlitlighet, trovärdighet och fosterländskhet. Utgående från dessa värderingar tar vi sikte på framtiden.

Säkerhet innebär för oss att trygga funktioner som är vitala för vårt samhälle. Vi försvarar hela vårt territorium och deltar i förebyggandet och avvärjningen av interna säkerhetshot samt i det internationella samarbetet och den militära krishanteringen.

Tillförlitlighet innebär för oss att vi i alla situationer fungerar som en del av ett demokratiskt samhälle och verkställer statsledningens beslut. Medborgarna, statsledningen och våra samarbetspartner – såväl nationella som internationella – och vår egen personal bör kunna ha ett starkt förtroende för försvarsministeriet och försvarsmakten.

Trovärdighet innebär att vi har en trovärdig försvarsförmåga. Detta är den viktigaste faktorn såväl när det gäller att förebygga yttre hot som riktas mot Finland som när det gäller att upprätthålla vår försvarsvilja.

Fosterländskhet innebär att vi arbetar för fosterlandets framtid och respekterar tidigare generationers uppoffringar. Även kommande generationer skall ha möjlighet att nå framgång och fatta självständiga beslut i en internationell säkerhetsmiljö som ständigt förändras.

Finland måste svara mot flera utmaningar oberoende av i vilken riktning vår säkerhetsmiljö utvecklas. Vårt internationella beroende ökar. Det ökade ömsesidiga beroendet leder till att samarbetet får en större roll. Finland utövar i framtiden ett allt mer omfattande samarbete såväl nationellt som internationellt.

I Finland pågår en kraftig förändring av befolkningens åldersstruktur. Människorna blir äldre, och det inverkar direkt på de resurser vi kan förfoga över i vårt försvarsbeslut. I samma riktning inverkar även den allt snabbare teknologiska utvecklingen. Den nya teknologin innebär många möjligheter, men å andra sidan blir försvarsmaterielen snabbt dyrare.

Trots att samarbetet och det ömsesidiga beroendet ökar förblir grunden för Finlands försvar nationell. Vi finländare har även i framtiden ansvaret för vårt lands försvar oberoende av hurdana lösningar vi går in för. Kärnan i Finlands försvar kommer alltid att vara finländsk.

Det säger sig självt att dokumentet "Mot en säker framtid" inte avser att utmana statsrådets säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse 2004, och heller inte några andra av statsledningens säkerhetspolitiska riktlinjer.

Försvarsministeriet vill med denna publikation väcka en diskussion om det militära försvarets framtid. Till en sann demokratisk ordning hör en aktiv debatt om grunderna för försvarsbeslutet. Ju mer de grundläggande frågorna diskuteras, desto fastare grund står de på. Även i de framtida besluten bör man sträva efter ett brett samförstånd.

Helsingfors den 6 juli 2006

Försvarsminister Seppo Kääriäinen

Innehållsförteckning

Inledning	1
Försvarsministeriets strategiska mål 2025.....	1
Grunden består, förändringen fortsätter	1
Strategin tar sikte på vad som händer om två årtionden	2
Med hjälp av scenarier och chocker bedömer man framtiden.....	4
Globala utvecklingstrender och trender inom våra närområden	5
Befolkningen växer i utvecklingsländerna, blir äldre i Europa, minskar i Ryssland	5
Miljö och resurser: bristen skapar instabilitet, Finland fortfarande beroende av energiimport.....	5
Den teknologiska utvecklingen ger fler möjligheter – högre priser och sårbara system en utmaning	6
Världsekonomin globaliseras – det ömsesidiga beroendet ökar.....	6
USA, EU och de transatlantiska relationerna är viktiga för Finland	7
Militära konflikter: förändringen i säkerhetsmiljön återspeglas på den framtida försvarsmakten	9
Omfattande säkerhetshot – en utmaning för hela samhället.....	13
Så här förbereder vi oss för 2020-talet	15
Framförhållning – kärnan i ett framgångsrikt försvarssystem.....	15
Grundläggande uppgifter: militärt försvar, stöd till de övriga myndigheterna och internationell krishantering	15
Försvarssystemet moderniseras – kvalitet i stället för kvantitet	16
Kostnadseffektiviteten optimeras – materiel-, drifts- och personalutgifter i balans	16
Allmän värnplikt fortfarande en effektiv lösning för Finland.....	16
Frivillighet är en resurs	17
Kunnandet betonas	17
De internationella relationerna ökar - oberoende om vi är alliansfria eller inte	18
Samarbete behövs för att trygga försörjningsberedskap och materielanskaffningar	19
Totalförsvaret berör hela samhället.....	19
Mot en säker framtid	21
Termer	23

Försvarsministeriets strategiska mål 2025

Det militära försvaret bör ha en trovärdig militär förmåga för att kunna förebygga och avvärja militära hot som möjligtvis riktas mot Finland i 2020-talets säkerhetsmiljö. Finland utvecklar sitt försvar antingen som militärt alliansfritt och i nära internationellt samarbete eller som militärt allierat.

Försvarsmakten bör kunna stöda det övriga samhället och myndigheterna i arbetet för att förebygga och avvärja omfattande säkerhetsrisker samt begränsa följderna. Försvarsministeriet och försvarsmakten fördjupar sin förmåga att delta i internationellt samarbete och militär krishantering enligt statsledningens beslut.

Försvarsministeriet strävar under de kommande årtiondena efter att stärka sin ställning som statsledningens pålitliga expert och vara en betydande säkerhets- och försvarspolitisk aktör inom statsförvaltningen. Försvarsministeriets ställning vid koordineringen av åtgärder inom totalförsvaret utvecklas. Till koordineringen hör en öppen och nära interaktion inom statsförvaltningen och med de övriga aktörerna. Den här interaktionen vill man öka.

Förutsättningen för att dessa strategiska mål skall uppnås är:

- ◆ att försvarsmaktens militära förmåga att sköta sina lagstadgade uppgifter upprätthålls och utvecklas genom en långsiktig fördelning av resurser enligt de krav som säkerhetsmiljön ställer
- ◆ att de kritiska framgångsfaktorerna för verksamheten definieras och att kunnig personal rekryteras och utbildas
- ◆ genom att rationalisera försvarsmaktens uppgifter och funktioner säkerställer man de resurser som de kritiska framgångsfaktorerna behöver
- ◆ i utvecklandet av försvarsmakten ser man till att det inte uppstår några praktiska hinder för Finlands möjligheter att delta i EU:s gemensamma

försvar som möjligtvis utvecklas på lång sikt eller för att ansöka om ett medlemskap i Nato

- ◆ försvarsministeriet utvecklas som den instans som planerar, styr och verkställer på den strategiska nivån
- ◆ relationerna till nationella och internationella samarbetspartner utvecklas.

Grunden består, förändringen fortsätter

- ◆ Man bör ta hand om det militära försvaret även i framtiden.
- ◆ Försvarsmaktens uppgifter upprätthålls och utvecklas i enlighet med förändringarna i säkerhetsmiljön och den teknologiska utvecklingen inom ramen för de resurser som finns.
- ◆ Försvarsministeriets och försvarsmaktens verksamhet grundar sig på medborgarnas förtroende och godkännande.

Försvarsministeriet svarar som en del av statsrådet för styrandet av försvarsmakten och Försvarsförvaltningens Byggverk och för den nationella försvars- och säkerhetspolitiken. Försvarsministeriet förbereder och verkställer försvarspolitiken, och svarar även för det militära försvarets resurser och andra verksamhetsförutsättningar. Ministeriet ansvarar även för koordineringen av de olika delarna av totalförsvaret och för deltagandet i den internationella militära krishanteringen. Förmågan att genomföra dessa uppgifter i kombination med medborgarnas stöd, den allmänna värnplikten, en hög försvarsvilja och det frivilliga försvarsarbetet utgör grunden för försvarsministeriets och försvarsmaktens framtid.

Med stöd av det militära försvaret skapar man en tillräcklig förmåga att förebygga och vid behov avvärja militära hot som riktas mot Finland samt stöda det övriga samhället och myndigheter i avvärjningen av omfattande säkerhetshot. Försvarsministeriets roll som koordinator för de olika åtgärderna inom totalförsvaret utgår från en öppen och nära inter-

aktion mellan statsförvaltningen, näringslivet och medborgarorganisationerna.

Försvarsmaktens huvuduppgifter i framtiden är att handha Finlands militära försvar, att stöda samhället och de övriga myndigheterna samt att delta i internationell militär krishantering. Uppgifterna stöder varandra och man kan klara av dem med de militära förmågor som i första hand upprätthålls för att försvara Finland. Finland kommer att skapa förmåga att delta i allt mer krävande militära krishanteringsoperationer. I det internationella samarbetet och i den militära krishanteringens skall man kunna svara mot statsledningens målsättningar och beslut.

Strategin tar sikte på vad som händer om två årtionden

- ◆ Det strategiska planeringsarbetet är en kontinuerlig utvecklingsprocess.
- ◆ Den strategiska planen sträcker sig över 20 år. Planen uppdateras vart fjärde år.
- ◆ Strategin skapar en grund för att utveckla försvarsministeriet och försvarsmakten på lång sikt.

Försvarsministeriets och försvarsmaktens strategiska plan är resultatet av samarbetet mellan dessa två. Med hjälp av den strategiska planen styr man utvecklingen av försvarspolitik och försvarssystemet för att skapa militära förmågor som svarar även mot framtida utmaningar och utnyttjar de möjligheter som framtiden har att erbjuda. Den information som behövs för planen kommer från försvarsmaktens forskningsanstalter och forskningsanstalter utanför försvarsmakten samt från EU:s långsiktiga planeringsprocess och internationella forskningsanstalter.

Den strategiska planen och statsrådets säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse är nära knutna till varandra. Den senaste redogörelsen är ett centralt dokument som styr strategiarbetet politiskt. Samtidigt utgör den strategiska planen tillsammans med försvarsmaktens utvecklingsprogram en grund då följande redogörelse förbereds. Man drar dessutom nytta av den strategiska planen när man planerar försvarsministeriets verksamhet och resurser samt när man gör upp utvecklingsprogram.

Försvarssystemets strategiska mål granskas minst vart fjärde år, och vid behov om de strategiska förändringarna eller den politiska styrningen så kräver.

Försvarsministeriets strategiarbete inleddes med en omfattande bedömning av olika utvecklingsalternativ för säkerhetsmiljön samt de hot som möjligtvis riktas mot Finland och olika sätt att bemöta dem. Arbetet fortsatte sedan i form av försvarsmaktens långsiktiga utvecklingsarbete. Försvarsmaktens strategiska planeringsprocess utformar försvarssystemets strategiska mål och försvarsmaktens utvecklingsprogram samt forskningsprogram. Planeringens slutprodukt är ett svar på de uppställda kraven på militär förmåga, till exempel anskaffning av vapensystem och utbildning av den personal som behövs för det. De moderna vapensystemen är mycket dyra och har en lång livslängd, då de används ungefär 20-30 år. Att bygga upp den militära försvarsförmågan är resultatet av årtionden av arbete – att återuppbygga den avvecklade militära förmågan är inte möjligt ens på lång sikt. Därför måste man arbeta över en tidsperiod på minst 20 år då ett vapensystem utvecklas.

Den strategiska planeringsprocessen

Centrala faktorer som påverkar försvarsministeriets strategiska plan är statsrådets säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse och övriga dokument för den politiska styrningen, lagstiftningen samt EU:s framtida styrning. Försvarsministeriets strategi utgör ramen för uppgörandet av försvarsmaktens utvecklingsprogram.

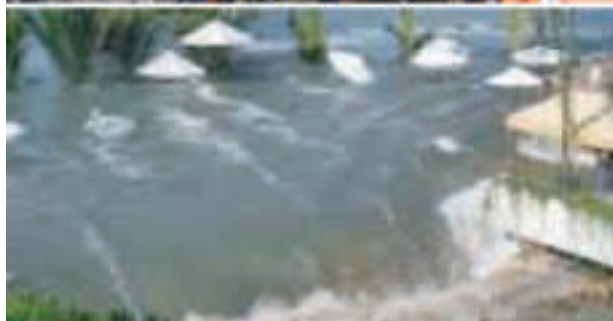
Med hjälp av scenarier och chocker bedömer man framtiden

I strategiarbetet har man analyserat framtiden med hjälp av tre olika scenarier, dvs. globala utvecklingsalternativ för framtiden. Scenarierna är inte till för att förutsäga framtiden – i stället för att ha en vision som man bedömer som den mest sannolika, skapar man flera möjliga framtidsbilder, som är alternativa sinsemellan. Med hjälp av scenarierna har man gjort en omfattande granskning av förändringarna i vår verksamhetsmiljö och av de verkningar som förändringarna leder till och som möjligtvis riktas mot vårt land på lång sikt. I strategiarbetet har man använt sig av följande scenarier:

- ◆ Scenario A: Globaliseringen och samarbetet intensifieras, en fredligare värld uppkommer.
- ◆ Scenario B: Utvecklingen fortsätter i sin nuvarande form.
- ◆ Scenario C: Den ekonomiska utvecklingen avstannar, samarbetet lamslås då de internationella strukturerna försvagas och konflikterna mellan staterna ökar.

Vi behöver inte gå alltför långt tillbaka i tiden för att se hur enskilda dramatiska händelser och händelsekedjor har haft en avgörande verkan på säkerhetsmiljön. Hit hör Berlinmurens fall, terrorattackerna i USA och i Europa eller katastrofer, såsom en tsunami.

Den strategiska planeringens granskning av scenarier har kompletterats med identifiering av "chocker". Med chocker avses positiva eller negativa utvecklingsförlopp som för närvarande verkar osannolika. Till dem kan man räkna till exempel ett nytt sätt att producera energi, en pandemi, någon stormakts sönderfall eller att den drabbas av en ekonomisk krasch, en miljökatastrof eller att EU råkar i en svår kris. Chockerna kan då de förverkligas rubba utvecklingsförloppet radikalt. Chockgranskningen visar att det är viktigt att följa med och bedöma hur säkerhetsmiljön utvecklas samt upprätthålla beredskap.

Globala utvecklingstrender och trender inom våra närområden

I strategiarbetet har man tillämpat ett globalt angreppssätt. I samband med de ovannämnda scenarierna kan man mer i detalj granska trender som har stor betydelse för hur säkerhetsmiljön utvecklas. Det är också nödvändigt att analysera den i den strategiska planeringen. De fem första utvecklingstrenderna – befolkning, miljö och naturresurser, teknologisk utveckling, globalisering av ekonomin samt det internationella systemets och staternas roll – utgör grunden för en granskning av militära konflikter och omfattande säkerhetshot.

Befolkningen växer i utvecklingsländerna, blir äldre i Europa, minskar i Ryssland

Den stora befolkningsökningen och urbaniseringen fortsätter i utvecklingsländerna. I största delen av de utvecklade länderna sjunker nativiteten och befolkningen blir äldre. Folkmängden i de nuvarande 25 EU-medlemsländerna uppskattas år 2025 vara ungefär 470 miljoner, vilket är endast ungefär 6 % av världens befolkning. Medelåldern i de europeiska länderna stiger, vilket försvagar dynamiken och innovativiteten i samhällena. Detta innebär att EU:s ekonomiska utveckling och konkurrensförmåga står inför stora utmaningar. I USA fortsätter befolkningen att öka som en följd av en omfattande immigration. Befolkningens livslängd blir längre och nativiteten högre. USA:s befolkning uppskattas år 2030 uppgå till ungefär 364 miljoner. I Ryssland minskar folkmängden med nästan 9 % till år 2025, då folkmängden uppskattas uppgå till ungefär 129 miljoner.

Finlands folkmängd är som störst på 2020-talet och uppskattas år 2025 uppgå till litet över 5,4 miljoner. Från och med år 2028 kommer folkmängden så småningom att sjunka. Nativiteten förblir låg, medelåldern stiger och befolkningen koncentreras till tätorter. Antalet personer i arbetsför ålder (15-64-åringar) börjar minska i slutet av detta årtion-

de. Till år 2030 uppskattas den minska med 370 000 personer. Samtidigt ökar antalet 65 år fyllda personer med 540 000 personer. Befolkningsutvecklingen i Finland påverkar arbetsmarknaden och den ekonomiska tillväxten. Ett sätt att svara mot de utmaningar som förändringarna i åldersstrukturen medför är att utöka antalet arbetsföra inflyttare betydligt.

I Finland har de mest betydande förändringarna i åldersklassen 20-åriga män som inträder i militärtjänst redan skett. Storleken på denna åldersklass förblir oförändrad till år 2012, varefter den minskar med ungefär 10 % till år 2030. Då antalet personer i arbetsför ålder minskar, blir konkurrensen om kompetent arbetskraft hårdare och påverkar även försvarsmakten, som bör agera enligt principerna för en god arbetsgivare.

Miljö och resurser: bristen skapar instabilitet, Finland fortfarande beroende av energiimport

Den totala produktionen av mat skulle räcka till för att försörja hela världens befolkning, men den fördelas ojämnt. Hungersnöden hotar auktoritärt ledda länder eller länder som har drabbats av interna konflikter. Bristen på rent dricksvatten är ett problem för över hälften av världens befolkning år 2030. Vattnets betydelse inom världspolitiken och som konfliktutlösare ökar.

Energibehovet ökar, men reserverna kommer att räcka under granskningsperioden. Stabiliteten inom producentområdena påverkar energipriset och -tillgången. Energipriset kommer även i fortsättningen att ligga på en hög nivå, vilket betyder att man måste hitta alternativa lösningar. Energin – tillgången till den, transportvägarna och energitillgångarna – används som medel för politiskt inflytande och politisk påtryckning. EU:s beroende av importerad energi kommer att stiga från nuvarande 50 % till 70 %

till år 2030. För oljeimportens del kommer beroendet att vara upptill 90 % och för gasens del 80 % år 2025. En betydande del av den energi som EU använder kommer från Ryssland eller via Ryssland.

Finland fortsätter att vara starkt beroende av importerad energi. Med hjälp av förnybara energikällor kan man täcka endast en liten del av den totala energiförbrukningen. Störningar i energi- eller råvaruproduktionen som beror på spänningstillstånd eller kriser kan äventyra Finlands ekonomiska utveckling. Det blir viktigare att säkerställa den nationella försörjningsberedskapen och de internationella säkerhetsarrangemangen för försörjningsberedskap. Det stigande priset på energi inverkar även på försvarsmaktens verksamhet.

Miljökatastrofer och förändringar i miljön kan komma att återspeglas direkt eller indirekt på den globala säkerhetssituationen, EU och Finland. Då försvarsmakten utvecklar sin militära förmåga är det därför ändamålsenligt att den är kapabel att stöda de övriga myndigheterna vid bekämpningen av följderna av miljökatastrofer. Försvarsministeriet och försvarsmakten bör i sin verksamhet beakta miljöskyddsaspekter och utveckla sin förmåga att bekämpa miljökatastrofer.

Den teknologiska utvecklingen ger fler möjligheter – högre priser och sårbara system en utmaning

Den teknologiska utvecklingen och ibrukttagandet av nya teknologier blir allt snabbare. Verkningarna är i huvudsak positiva, men samtidigt ökar säkerhetsriskerna. Spridningen av informationsteknologiska program gör det möjligt att sprida politiska ideologier och politisk praxis avsiktligt och snabbt.

De nya teknologierna förändrar inte den traditionella krigföringens natur och internationella konventioner. Att utveckla och upprätthålla militärteknologi är en utmaning med tanke på att få resurserna att räcka. Man uppskattar att priset på modern försvarsmateriel fördubblas vart sjunde år. Kostnaderna för att upprätthålla den nya materielen ökar i samma proportion. Den dyra militärteknologin gör att man måste hitta framtida lösningar

genom en innovativ sammanslagning av högteknologiska vapensystem och kostnadseffektiva kommersiella system. Trots detta kommer antalet nya utvecklingsprojekt och system som anskaffas att minska i framtiden.

Denna informationsteknologiska utveckling möjliggör nätverksbaserad krigföring. Konceptet baserar sig på ett effektivt och omfattande system för anskaffning, analys och insamling av information, modulära och prestationsdugliga trupper, internationell interoperabilitet samt ett utvecklat ledningssystem.

Finland deltar i den teknologiska utvecklingen och dess kunnande är av högsta klass inom dess egna specialkompetensområden. Ny försvarsteknologi tas allt mer i bruk. För ett litet land som Finland som har begränsade resurser är detta en utmaning när det gäller att sköta den militära försörjningsberedskapen i krissituationer. Materielsamarbete mellan de nordiska länderna och inom EU är således viktigt.

I och med att teknologin utvecklas ökar sårbarheten inom samhället och försvarssystemet. Missbruket av nya teknologier antas främst medföra indirekta säkerhetsrisker för Finland, såsom att datanät och ledningssystem lamslås samt att samhällets vitala funktioner störs.

Världsekonomin globaliseras – det ömsesidiga beroendet ökar

Globaliseringen upprätthåller tillväxten inom världsekonomin, höjer levnadsstandarden samt ökar det ömsesidiga beroendet mellan staterna, den ekonomiska integrationen och den politiska stabiliteten. Den ekonomiska kontrollen är inte längre helt i staternas händer utan sker delvis även på den multinationella nivån. Nyttan med globaliseringen fördelar sig dock inte jämnt. De stater som hamnat utanför kan utgöra ett säkerhetshot och en grund för terrorism.

USA samt de växande ekonomierna Kina och Indien kan effektivast utnyttja de möjligheter som globaliseringen medför. EU behåller sin ställning som ett ekonomiområde som är nästan lika stort som USA, även om unionens ekonomi från och med

Faktorer som inverkar på utvecklingen i Finlands säkerhetsmiljö

början av 2010-talet kommer att lida av att befolkningen blir äldre.

Ryssland är en centralstyrd marknadsekonomi, vars ekonomiska tillväxt i hög grad är beroende av hur priset på energi och råvaror utvecklas. Ryssland utnyttjar sin ställning som olje- och gasexportör för att trygga och öka sitt eget inflytande. Rysslands ekonomiska utveckling bromsas upp av demokratiska problem, den förfallna infrastrukturen och osäkerhetsfaktorerna som berör den politiska utvecklingen.

Finlands samhällsekonomi är beroende av hur konjunkturerna inom världsekonomin utvecklas och av utrikeshandeln. Då befolkningens medelålder blir högre, kan den ekonomiska tillväxten avta och spelrummet inom den offentliga ekonomin bli mindre. I likhet med de övriga europeiska länderna blir det dyrare att upprätthålla ett välfärdssamhälle i Finland. Tillväxttrycket inom den offentliga ekonomin ökar osäkerheten i fråga om finansieringen av vårt försvar och kan försvåra en långsiktig utveckling av försvarssystemet.

USA, EU och de transatlantiska relationerna är viktiga för Finland

USA kommer under överblickbar tid att bibehålla en dominerande roll i den internationella politiken. Kina och Indien får en ökad betydelse och Ryssland strävar efter att bevara sin ställning som stormakt.

Då integrationen fördjupas bildar EU-länderna en allt tätare gemenskap och unionen strävar efter att stärka sin roll som en internationell aktör. Den samtidiga utvidgningen är en utmaning för EU:s interna och externa handlingsförmåga. De transatlantiska relationerna fortsätter att vara viktiga för EU.

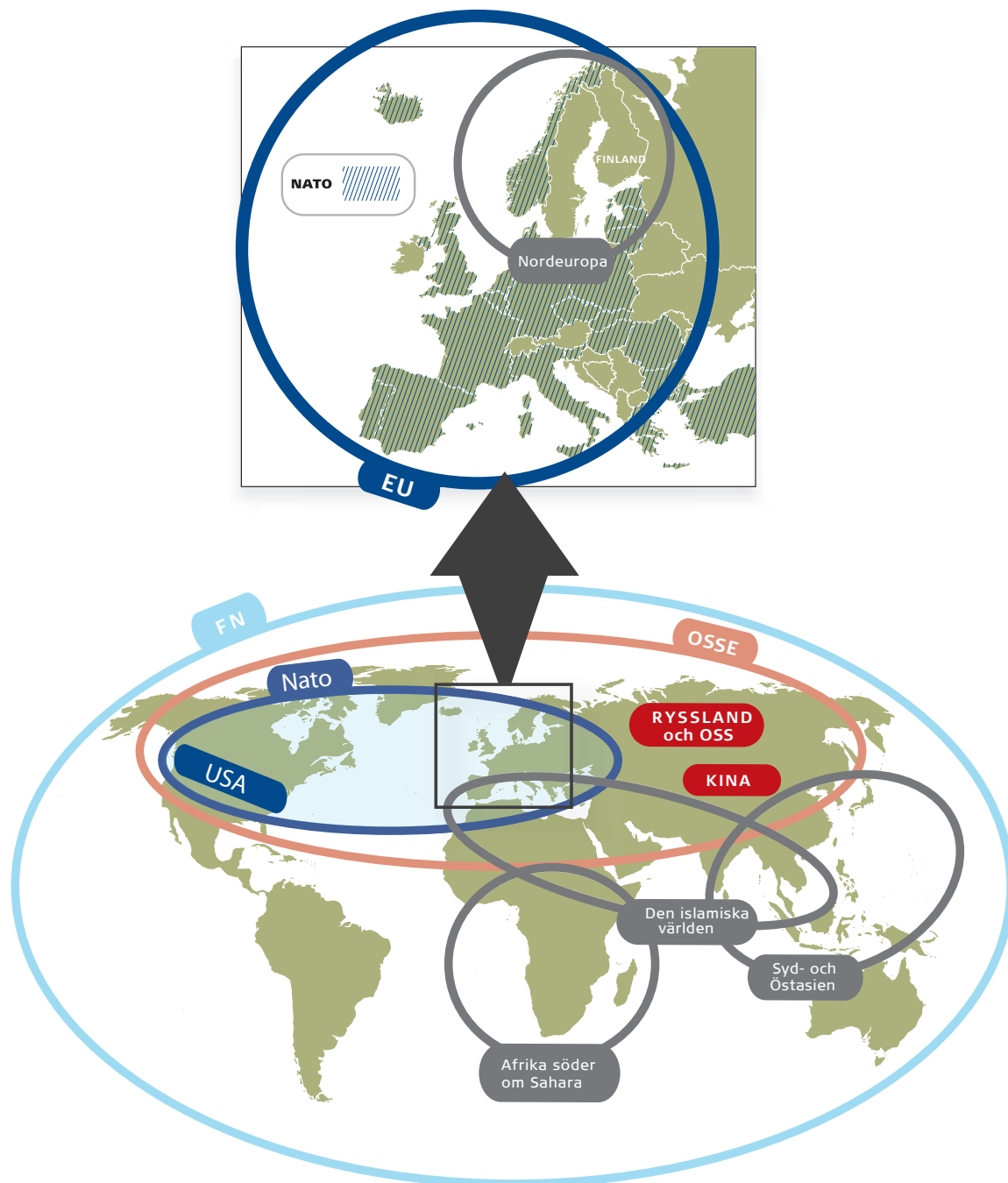
Verkningarna av säkerhetsproblem sprids allt snabbare och till ett mer utbrett område. De framtida hoten är globala, liksom även lösningarna. Enskilda stater kan inte ställa sig utanför strävandena att lösa problemen.

Stater kvarstår som centrala aktörer, men deras möjligheter att påverka minskar när de multinationella och icke-statliga aktörernas roll stärks. De utvecklade välfärdsstaterna är mer utsatta än tidigare för intern instabilitet. De politiska ytterlighetsrörelsernas inflytande växer, vilket kan leda till ökade våldsamma protester och ökad inhemsk terrorism. Religionens betydelse för att definiera människors identitet kan komma att öka. I och med att immigrationen ökar och det leder till ett samhälle med flera slags religioner, förändras uppfattningen om nationalstaternas natur. Globaliseringen förändrar beslutsfattandet och informationsspridningen och försvårar de auktoritära regeringarnas möjlighet att hålla sig kvar vid makten.

De grupperingar som på frivillig basis bildas av olika länder får en allt större roll. De stöder och kompletterar de internationella organisationernas verksamhet. Även de regionala organisationernas betydelse betonas.

Det är i Finlands nationella intresse att driva igenom en ökad enighet inom EU, i synnerhet inom utrikes- och säkerhetspolitiken. EU är den viktigaste organisationen för Finland, men i den utvidgade unionen bör Finland kunna göra val samt vid behov fördjupa samarbetet med ovannämnda frivilliga grupperingar som representerar olika åsikter. På grund av EU:s utvidgning och de säkerhets- och försvarspolitiska förändringarna bör Finland överväga på vilken nivå och i vilken omfattning vi vill delta. Finland betonar det internationella samfundets ansvar när det gäller att förebygga kriser och humanitära katastrofer samt för att skydda

Internationella aktörer och regionala grupperingar som påverkar Finlands säkerhetsmiljö

Finlands säkerhetsmiljö inskränker sig inte längre enbart till vårt närområde, utan den påverkas även i allt högre grad av den globala utvecklingen. Därför har man i strategiarbetet tillämpat ett globalt angreppssätt och granskat sammanlagt 11 internationella aktörer eller regionala grupperingar. Var och en av dessa aktörer har granskats i ett 20-års perspektiv i tre alternativa scenarier. De mest centrala aktörerna som påverkar Finlands säkerhetsmiljö är EU, Ryssland, USA och Nato.

den civila befolkningen. Vårt deltagande i krishanteringsoperationer sker i regel med FN:s mandat, men vi kan möjligtvis bli tvungna att välja att delta i operationer som inte har något klart FN-mandat. Det globalt aktiva EU:s verksamhet kan ge upphov till negativa reaktioner, som även påverkar Finland och finländarna.

Militära konflikter: förändringen i säkerhetsmiljön återspeglas på den framtida försvarsmakten

➤ Spektret av militära konflikter utvidgas – den traditionella gränsen mellan krig och fred suddas ut, asymmetrisk krigföring blir allt vanligare

De framtida militära konflikterna är i huvudsak regionalt avgränsade eller sker inom stater. De har ofta sitt ursprung i historiska orsaker, tvister om kontrollen av energikällor, naturresurser och rent dricksvatten, etniska och religiösa spänningar, social och ekonomisk ojämlikhet samt faktorer som bottnar i avsaknaden av mänskliga rättigheter och demokrati. De regionala konflikterna märks vida kring och hör samman med många nya gränsöverskridande säkerhetshot. Konflikterna börjar ofta i sönderfallande stater, vars kriser grannstaterna blandar sig i.

I den traditionella zonen mellan krig och fred råder ett "grått skede" som varierar i längd. Typiskt för detta skede är hot om användning av militär styrka eller begränsad användning i påtrycknings-syfte. Det gråa skedet är även förenat med politisk och ekonomisk påtryckning samt olika former av asymmetrisk krigföring som stör samhällets funktioner. I den asymmetriska krigföringen väljer man ut de mest sårbara objekten och använder metoder som motståndaren inte är tillräckligt förberedd för att avvärja. Till de allvarligaste asymmetriska hoten hör internationell terrorism, försök att skaffa massförstörelsevapen och hot om att använda dem, attacker mot informationssystem samt informationskrigföring.

Terroristerna agerade tidigare enligt regionala och politiska målsättningar mot utvalda mål. I framtiden kommer det globala hotet om internationell terrorism som vill åstadkomma stor förstörelse att fortsätta att öka. Terroristmetoder används i stor omfattning även mot internationella krishanteringsoperationer och andra militära operationer.

Att förbereda sig för asymmetriska hot förutsätter ett intensifierat samarbete mellan de internationella och nationella säkerhetsmyndigheterna. Detta utökar militärernas traditionella uppgifter. Trots de nya uppgifterna är förmågan att försvara det egna territoriet mot militärt angrepp eller hot om det även fortsättningsvis försvarsmaktens viktigaste uppgift.

Utbredningen av teknologi, en svag gräns-säkerhet och en globaliserad vapenindustri visar att det är viktigt att utföra vapenkontroller. Även om kontrollen och avtalen utvecklas, är användningen av kärn- och andra massförstörelsevapen möjlig. Kärnvapnen förbättrar en enskild stats eller icke-statlig aktörs ställning i den regionala makt-konkurrensen. De största militärmakterna beaktar i sina doktriner möjligheten att använda sig av taktiska kärnvapen.

Hotet om internationell terrorism, spridning av massförstörelsevapen, informationskrigföring, störningar och angrepp mot datanät samt regionala konflikter riktas även mot det finländska samhället. Finland bör i likhet med de andra utvecklade länderna delta aktivt i försöken att nå en lösning på de globala säkerhetshoten. I framtiden kommer vi sannolikt att bli tvungna att överväga att, som en del av en större grupp av länder, delta i föregripande militär verksamhet.

➤ Man ingriper allt snabbare i kriser och längre ifrån

USA:s relativa andel av de resurser som används för försvar i världen kommer sannolikt att minska på lång sikt då Kina och Indien satsar mycket på sin egen försvarsutveckling. Partnerna kommer att bli ännu viktigare för USA. Ur EU:s synvinkel är det inte realistiskt att tänka sig

att tillgängliga försvarsuppgifter skulle vara tillräckliga för att bygga upp alla militära förmågor. Som en följd av detta betonas behovet av att utveckla den transatlantiska relationen och samarbetet mellan EU och Nato.

Västländernas försvarspolitik och militära verksamhet koncentreras allt mer på snabba insatser utanför det egna territoriet, på krishantering och på omfattande säkerhetshot. Området som sträcker sig från Nordafrika via Mellanöstern och Centralasien till Sydostasien utgör ett stor instabil zon, där det är mest sannolikt att konflikter uppstår. Merparten av de säkerhetshot som riktas mot västländerna uppstår i detta område.

De principer inom internationell rätt som berör användning av militär styrka ifrågasätts, då största delen av konflikterna inte handlar om traditionell krigföring, utan är icke-konventionella. Det internationella samfundets ingripanden i frågor som traditionellt har ansetts vara staternas interna är mer godtagbara än tidigare.

➤ Krishanteringen moderniseras – Finland har starkt kunnande

Den internationella krishanteringen utgör en helhet, som består av utvecklingspolitik, varning i tidigt skede och förebyggande av konflikter, militär och civil krishantering i det akuta skedet samt stabilisering och återuppbyggnad efter konflikter.

Den militära krishanteringen kommer att bli allt mer krävande. Den står inför utmaningar såsom operationer som förutsätter en snabb start, är militärt krävande och genomförs långt utanför Europa. Bland annat truppernas snabbinsatsförmåga och beredskap för strategisk transportförmåga ökar kostnaderna för krishanteringen.

De förhållanden som krishanteringstrupper verkar i är svårare än tidigare, och trupperna har inte samma underhållsstöd som i hemlandet. På krisområdet finns många olika slags aktörer. Den lokala befolkningen godkänner nödvändigtvis inte krishanteringstruppernas närvaro. Utöver stabilisering av förhållandena efter en konflikt måste det

också finnas förmåga att bygga upp ett fungerande samhälle i området. Detta förutsätter ett nära samarbete och koordinering mellan militärer och civila. Operationer kommer att bli långvariga och kräva ett starkt engagemang från det internationella samfundets sida.

Finland måste förbereda sig för allt mer krävande militär och civil krishantering vid Europas randområden och utanför Europa. Trycket på att öka vår andel i internationell krishantering kan komma att bli större. Krishantering förutsätter snabbt multinationellt och nationellt beslutsfattande samt tillräckliga militära resurser i hög beredskap.

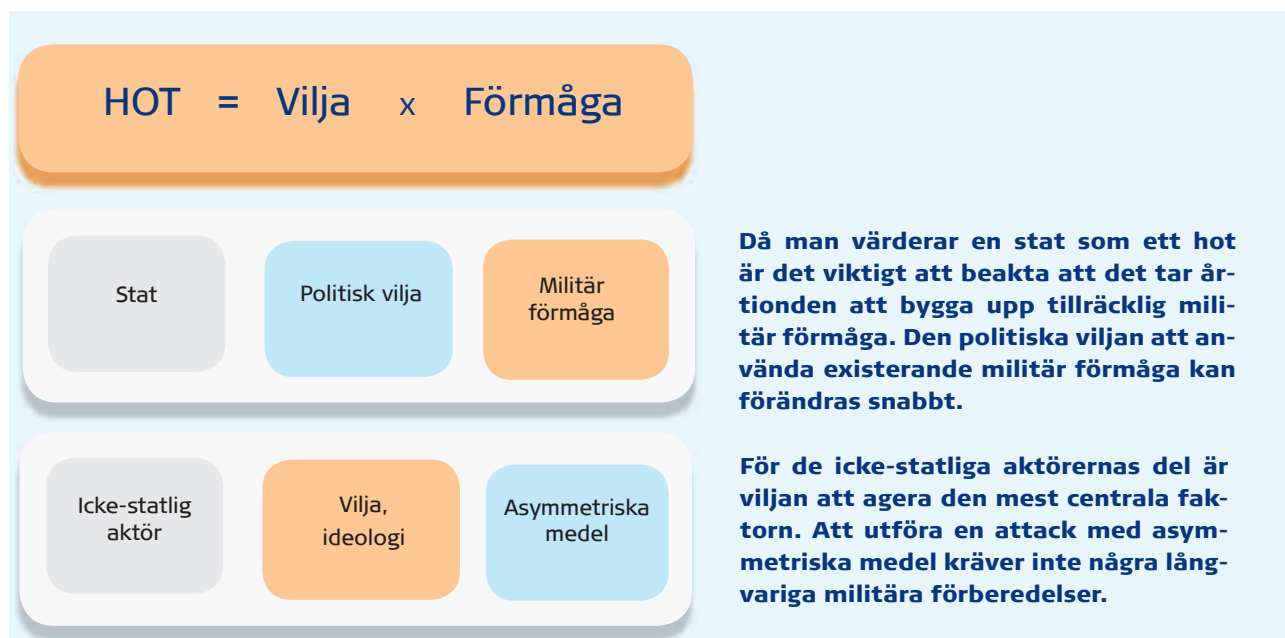
➤ **Användning av militära maktmedel mot Finland är fortfarande möjligt – hotet kan uppstå snabbt**

Vid sidan av krishantering bör Finland fortfarande vara redo för militära hot som riktas mot vårt territorium eller mot vitala funktioner i vårt samhälle. Sannolikheten att militära maktmedel skall användas mot Finland är liten, men en betydande militär förmåga som utvecklas kvalitativt kvarstår i vår närmiljö. Sannolikheten att militära maktmedel skall riktas mot Finland kan öka som en del av en mer

omfattande global eller europeisk konfliktutveckling och kan komma att förändras snabbt. Ifall militära maktmedel skulle riktas mot Finland skulle det få ödesdigra följder. Försvarssystemet bör därför upprätthållas och utvecklas på ett långsiktigt och förutseende sätt.

Finlands säkerhet är i hög grad beroende av den politiska och militära utvecklingen inom våra närområden, i synnerhet i Ryssland. Rysslands centrala målsättning vid sidan av att kunna bevara enigheten är förmågan att försvara Moskva, S:t Petersburg och Kolahalvön. Östersjöns betydelse för Ryssland ökar speciellt på grund av de mycket viktiga energi- och materialtransporterna. Kaliningrad kvarstår som ett specialområde där den ekonomiska och sociala utvecklingen är sämre än utvecklingen i Ryssland i genomsnitt. Utvecklingstrenden kan förändras om Kaliningrad lyckas dra nytta av sin ställning som ett område som omges av EU- och Natoländer. Ryssland har fortfarande betydande militär förmåga i området och huvudbasen inom dess Östersjöflotta förblir i Kaliningrad.

Rysslands välstånd ökar tack vare inkomsterna från exporten av energi och råvaror, vilket gör det möjligt för landet att modernisera sitt försvar och utveckla den militära förmågan. Det osäkra läget

vid gränserna i söder och de problem som är förknippade med den islamska separatismen inverkar på Rysslands inre läge. Tvisterna om kontrollen över och användningen av oljeresurserna och deras transportrutter i Centralasien och i Kaukasus återspeglas på relationerna mellan Ryssland och de övriga stormakterna. De spänningar som råder inom Ryssland och OSS-området kan skapa säkerhetshot. Rysslands strävar även i fortsättningen efter att upprätthålla sin speciella relation till Nato.

➤ EU stärks och koncentrerar sig på krishantering

Integrationen fördjupar EU:s karaktär av säkerhetsgemenskap för sina medlemsländer, där en militär konflikt mellan medlemsländerna är ytterst osannolik. Det utvidgade EU:s relationer till sina nya grannar kan dock ge upphov till säkerhetsutmaningar. De största hoten för EU-länderna är fortfarande terrorism, spridning av massförstörelsevapen och regionala konflikter samt så kallade sönderfallande stater och organiserad brottslighet.

Samarbetet mellan EU och Nato utvecklas – ansvaret för att leda krishanteringen kan övergå från den ena organisationen till den andra. Bilden är tagen vid en ceremoni som markerar slutet på den Natoleda SFOR-operationen och början på den EU-ledda Althea-operationen i Bosnien i december 2004.

Utvecklandet av EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (ESFP) fortskrider sannolikt oberoende av det konstitutionella fördraget. Européerna tar allt mer ansvar för säkerheten inom sin världsdelen och dess omgivande områden.

En del av medlemsstaterna kan komma att fördjupa sitt militära samarbete sinsemellan inom ramen för unionens strukturer, men största delen av det militära samarbetet inom unionen kommer även fortsättningsvis att koncentreras till krishantering. Säkerheten i medlemsländerna stärks tack vare solidaritetsklausulen och möjliga säkerhetsgarantier. Nato är fortfarande grunden och det verkställande organet för sina medlemsländers gemensamma försvar. Under granskningsperioden kommer EU sannolikt inte att utveckla en territoriell försvarsförmåga som är oberoende av Nato. Därmed kan militära säkerhetsgarantier fås endast genom ett Nato-medlemskap.

EU:s styrka inom krishanteringen är dess breda urval av medel. Förutom militär krishantering betonas civil krishantering, militär utbildnings- och rådgivningsverksamhet samt åtgärder för nedrustning.

Europeiska försvarsbyråns (European Defence Agency, EDA) centrala uppgift är att effektivisera en utveckling och harmonisering av EU:s militära förmågor. Utgångspunkterna för EDA:s arbete är den europeiska säkerhetsstrategin och EU:s krishanteringssuppgifter.

EU:s nya säkerhetsmiljö innebär utmaningar för Finlands säkerhets- och försvarspolitik. De hot som riktas mot unionen återspeglas även på Finland, och Finland bör med de andra EU-länderna reagera på dessa hot. EU:s möjliga säkerhetsgarantier stärker Finlands säkerhet. Finland bör även ha beredskap att ge och motta sådan hjälp som avses i solidaritetsklausulen. Finlands beroende av de andra unionsländerna för att utveckla och upprätthålla försvarsmaktens militära förmåga ökar i och med att den säkerhets- och försvarspolitiska integrationen intensifieras och teknologin utvecklas. Finlands deltagande i försvarsbyråns verksamhet stöder utvecklingen av vårt nationella försvar.

➤ Natos roll förändras – säkerhetsgarantierna består

Nato moderniserar sin militära roll. Verksamhetsområdet avgränsas inte längre geografiskt, utan man skapar beredskap för Nato att verka globalt där de framtida hoten uppstår. Samtidigt intensifieras och utvidgas samarbetet med partnerländer utanför Europa.

USA:s globala handlingsförmåga är av avgörande vikt för de europeiska Natoländernas försvar och för att utveckla de militära förmågorna.

Natos medlemsländer är fortfarande förpliktade till det gemensamma försvaret. Med sin blotta existens fungerar Nato avskräckande gentemot dem som utgör ett möjligt hot. Säkerhetsgarantin och förmågan att verkställa den hålls kvar som en "livförsäkring" som skyddar mot framtida överraskningar. I Natos operativa verksamhet betonas dock den militära krishanteringen. Den gemensamma försvarsplaneringen samt kommando- och truppstrukturen utvecklas till att anpassas till den rådande strategiska bedömningen av läget.

Genom partnerskapsverksamheten som håller på att utvecklas kan Finland mer effektivt delta i övningar och i Natoledda krishanteringsoperationer. Även om partnerskapet kommer att utvecklas också i framtiden, möjliggör det inte att delta i alliansens gemensamma försvar eller att till fullo vara med och fatta beslut och utveckla militära resurser.

Omfattande säkerhetshot – en utmaning för hela samhället

I framtiden kan många slags hot riktas mot för samhället vitala funktioner. Utöver de traditionella militära hoten ingår dessutom även andra dimensioner i hoten, vilket betyder att säkerhetsbegreppet har utvidgats.

De omfattande säkerhetshotens betydelse ökar och för att svara mot dem försöker man finna nya och mer effektiva sätt att bemöta dessa. Till omfattande säkerhetshot hör bland annat:

- ◆ terrorism
- ◆ hot som förorsakas av massförstörelsevapen
- ◆ hot som förorsakas av sönderfallande stater

- ◆ hot mot informationssystem
- ◆ informationskrigföring
- ◆ organiserad brottslighet över gränserna
- ◆ katastrofer
- ◆ miljöhot
- ◆ okontrollerbara befolkningsrörelser
- ◆ hot mot hälsa, inklusive farliga smittsamma sjukdomar.

Flera av de omfattande säkerhetshoten hör samman med varandra, är svåra att förutse och mångfacetterade och uppstår med kort varsel. För att man skall klara av att förbereda sig för och bemöta säkerhetshoten behövs ett starkt internationellt och nationellt samarbete samt på överenskomna samarbetsarrangemang. Militära resurser kan användas också för att skydda samhällen mot omfattande säkerhetshot, vilket kan utvidga försvarets uppgifter.

Beredskapen för att möta omfattande säkerhetshot måste tas i beaktande då man utvecklar det finländska försvarssystemet.

Omfattande säkerhetshot kan förutom mot samhället i stort även riktas mot försvarsmakten såväl här hemma som vid deltagande i internationella krishanteringsoperationer.

Så här förbereder vi oss för 2020-talet

Försvarsministeriet och försvarsmakten ansvarar för beredskapen att förebygga och avvärja all användning av militära maktmedel som riktas mot Finland. Den långsiktiga utvecklingen av försvarssystemet inkluderar också beredskap för värsta tänkbara scenario.

Framförhållning – kärnan i ett framgångsrikt försvarssystem

Betydelsen av uppföljning och bedömning av den strategiska säkerhetsmiljön liksom att fatta föregripande beslut kommer att öka i framtiden. Försvarsministeriet håller på att utveckla sin egen förmåga att bedöma den strategiska nivån. Försvarsmakten upprätthåller en militärstrategisk bedömning som stöder hela statsledningen genom att följa med hur de militära hoten utvecklas. Detta sker genom ett intensifierat internationellt samarbete.

Med stöd av försvarsministeriets och försvarsmaktens strategiska planering skapar man förutsättningar för ett långsiktigt politiskt beslutsfattande

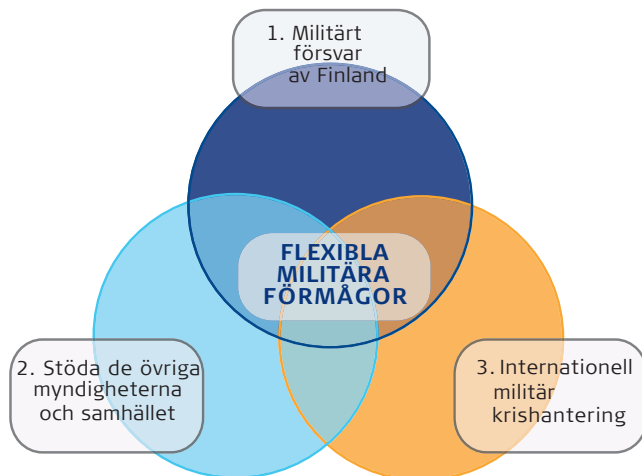
och fördelning av resurser som sträcker sig över en tidsperiod av ungefär 20 år.

Försvarsgrenarnas gemensamma underrättelse-, övervaknings- och ledningssystem utvecklas. På så sätt säkerställs förmågan att snabbt höja beredskapen samt förmågan till operativ verksamhet här hemma och utomlands.

Grundläggande uppgifter: militärt försvar, stöd till de övriga myndigheterna och internationell krishantering

Den viktigaste målsättningen är att bibehålla en trovärdig försvarsförmåga genom att den förebyggande tröskeln för användning av militära maktmedel mot Finland bibehålls på så hög nivå att ett anfall inte är lönsamt. Militärt hot förebyggs eller avvärjs vid behov i första hand med egna krafter oberoende av om Finland är militärt alliansfritt eller inte. Man förbereder sig även för internationellt samarbete och internationellt stöd.

Tyngdpunkterna inom utvecklandet av försvarssystemet

- ♦ **Vi tryggar självständigheten, statsledningens handlingsfrihet och medborgarnas levnadsmöjligheter.**
- ♦ **Vi stöder de övriga myndigheterna i störnings- och undantagsförhållanden som hör samman med omfattande säkerhetshot.**
- ♦ **Vi utvecklar vår förmåga att delta inom ramen för våra resurser i den internationella krishanteringen.**

Försvarsmaktens militära förmågor bör kunna användas flexibelt för det militära försvaret av Finland, för att stöda de övriga myndigheterna och samhället här hemma eller utanför landets gränser samt för internationell militär krishantering.

Försvarsmakten har ett välfungerande samarbete med de övriga myndigheterna för att trygga samhällets vitala funktioner. Försvarsmaktens expertis, utrustning, infrastruktur och lägesbild utgör ett gott stöd för de övriga myndigheterna. Samtidigt får försvarsmakten värdefull information och erfarenhet som hjälper den att utveckla sin egen verksamhet.

Förmågan att delta i det internationella samarbetet och den militära krishanteringen utvecklas kvantitativt och kvalitativt enligt våra internationella förpliktelser och kraven på framtida operationer. Försvarsmaktens internationella interoperabilitet förbättras såväl med tanke på verksamhet som på materiel. Försvarsmakten förbereder sig för att skydda sig från omfattande säkerhetshot även när den deltar i internationella operationer.

Försvarssystemet moderniseras – kvalitet i stället för kvantitet

Det finländska samhället kommer i framtiden att vara mer sårbart än tidigare. Krigsbilden förändras och krigsteknologin utvecklas. I det framtida försvarssystemet koncentrerar man sig på att trygga rikets viktigaste områden samt objekt och funktioner som är centrala för samhället.

Det moderniserade försvarssystemet möjliggör effektiva gemensamma operationer mellan försvarsgrenarna under nästa årtionde. Stommen i försvaret, som uppfyller kraven på nätverksbaserad krigföring, utgörs av arméns, marinens och flygvapnets beredskapsförband samt det integrerade underrättelse-, övervaknings- och ledningssystemet. Truppernas styrka minskar, men samtidigt ökar deras rörlighet, eldstyrka och räckvidd.

Utvecklingen av försvarssystemet betyder inte att man prutar på försvaret av hela landet, ifall resurser kan allokteras på det sätt som de militära förmågor som behövs i framtiden förutsätter. Styrkan koncentreras flexibelt och tyngdpunkten skapas på det sätt som behövs.

Kostnadseffektiviteten optimeras – materiel-, drifts- och personalutgifter i balans

Försvarssystemet har under de senaste tio åren genomgått de största förändringarna efter kriget. Förändringsprocessen pågår hela tiden. Utgångspunkten för den framtida utvecklingen av försvarsmakten och placeringen av funktionerna är dess huvuduppgifter. Från bestående och fasta arrangemang övergår man till funktions- och förvaltningsmodeller som är mer flexibla och ger större rörelsefrihet.

Då man utvecklar försvarssystemet strävar man efter att uppnå kostnadseffektivitet. Det är dock möjligt att man med de nuvarande anslagen inte kan utveckla vårt försvarssystem så att det svarar mot de nya kraven. Vi kan stå inför betydande omvärderingar eller en märkbar tilläggsfinansiering. Att myndighetsfunktioner som hör till totalförsvaret omvandlats till affärsverksamhet gör att försvarsministeriet och försvarsmakten behöver större anslag.

Genom att lägga ut försvarsmaktens stödfunktioner kan man koncentrera sig på kärnfunktionerna. Detta ställer dock större krav än tidigare på välfungerande kundrelationer, en utveckling av avtals- och logistiksystemen samt tryggandet av försörjningsberedskapen.

Allmän värnplikt fortfarande en effektiv lösning för Finland

Den allmänna värnplikten i Finland är ett kostnadseffektivt sätt att genomföra försvaret av hela landet och uppfylla försvarsmaktens övriga uppgifter. Den allmänna värnplikten har fortfarande de finska medborgarnas och statsledningens starka stöd. I framtiden utbildas den fältdugliga delen av hela åldersklassen enligt det behov som försvarsmaktens krigstida trupper ställer. På så sätt kan man bibehålla en tillräckligt låg medelålder hos de operativa trupperna och säkerställa att det finns en tillräcklig reserv.

Den allmänna värnplikten utgör en grund för medborgarnas starka försvarsvilja och förpliktiggande till försvaret samt upprätthåller medborgarnas sociala jämlikhet. Därigenom garanteras även transparens inom försvarsmaktens verksamhet i hela samhället.

Frivillighet är en resurs

Med det frivilliga militära försvaret stöder man utbildningen av försvarsmaktens krigstida trupper och upprätthållandet av den militära förmågan samt den allmänna beredskapen och handlingsförmågan i samhället. Därmed kan man till en låg kostnad stöda utbildningen av försvarsmaktens krigstida trupper och utveckla försvarsmaktens beredskap att stöda de övriga myndigheterna.

De krigstida territoriella trupperna kompletteras med frivilliga landskapstrupper. De utvecklas till de territoriella truppernas kärnheter, som snabbt kan svara mot hotmodellerna för undantagsförhållanden och stöda samhällets vitala funktioner. Till landskapstruppernas främsta uppgifter hör att skydda de viktigaste objekten och funktionerna, övervaka denna verksamhet och stöda myndigheternas verksamhet. I fortsättningen kan landskapstruppernas uppgifter utvidgas till vapenslagsfunktioner.

Marinens toppmoderna robotbåtar av Haminklass är utrustade med det effektiva sydafrikanska luftvärnsrobotsystemet Umkhonto.

Det frivilliga militära försvaret höjer försvarsviljan och gör att försvarsmakten syns och märks mera runt om i landet. Dessutom erbjuder det en möjlighet för kvinnorna att i större utsträckning än tidigare delta i försvarsarbetet. Det frivilliga försvaret samt de resurser det behöver och andra verksamhetsförutsättningar utvecklas. Det frivilliga militära försvaret genomförs under parlamentarisk övervakning och leds av försvarsministeriet.

Kunnandet betonas

Försvarsministeriets och försvarsmaktens handlingsförmåga är i avgörande grad beroende av en kunnig personal. Att leda och kontrollera kunnande är en kritisk framgångsfaktor för förvaltningsområdets konkurrensförmåga som arbetsgivare, för handlings- och serviceförmågan samt resultatet. Man bör kunna rekrytera kunnig personal och erbjuda den möjligheter att utvecklas.

Omfattande säkerhetshot, de utmaningar som den europeiska integrationen för med sig och behovet att delta i en allt mer krävande internationell krishantering förutsätter att nivån på kunnandet hos försvarsmaktens personal höjs. Eftersom de värnpliktiga har en hög grundutbildningsnivå, kan de utbildas även för krävande uppgifter inom ramen för de nuvarande tjänstgöringstiderna. Även

Luftförsvaret utvecklas under de kommande årtiondena – kvaliteten ersätter kvantiteten och kunnandet betonas.

när det gäller utbildningen av värnpliktiga bör man sträva efter ett mer professionellt kunnande. Detta garanterar att det finns tillräckligt med kvalificerad personal som kan rekryteras även till internationella krishanteringsuppdrag och till uppgifter inom försvarsmakten.

Det ökade behovet av professionellt kunnande innebär inte en övergång till en yrkesarmé. Där emot innebär det att utveckla kunnandet samt att dra nytta av kunnandet i det övriga samhället och av yrkeskunskapen för att eliminera onödig överlappning med det civila samhället. Den snabba vapentechnologiska utvecklingen och de allt flera och allt mer krävande internationella förpliktelse utsätter ett flexibelt personalsystem, som utvecklas med avseende på kvaliteten.

De internationella relationerna ökar - oberoende om vi är alliansfria eller inte

Att främja säkerheten och stabiliteten i Nordeuropa förblir den viktigaste målsättningen inom Finlands säkerhets- och försvarspolitik.

Det fördjupade internationella samarbetet stöder en utveckling av försvarsmaktens militära förmåga. Den internationella militära krishanteringen är för försvarsmakten ett naturligt sätt att delta i avvärdandet av omfattande säkerhetshot på förhand samt att trygga vårt lands säkerhet, ekonomi och samhällets verksamhetsförutsättningar.

Med den internationella verksamheten strävar man efter interoperabilitet på alla plan samt efter att de olika försvarsgrenarna och områdena med specialkunnande skall ha förmåga att genomföra operationer i enlighet med våra internationella förpliktelser.

Planeringen av framtida krishanteringsoperationer utgår från att man skall kunna anpassa insatser efter situationen för att få hög effekt (effect based approach). Med stöd av detta definieras den kombination av civila och militära förmågor som krävs för varje operation. Krishanteringens effekt förbättras

genom att koordineringen av den militära och civila verksamheten effektiviseras.

Finland stöder en utveckling av EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik och en förbättring av unionens krishanteringsförmåga. Att utveckla samarbetet mellan EU och Nato är en viktig dimension i uppbyggnaden av ESFP. Deltagandet i EU:s snabbinsatsstyrkor, i synnerhet i de så kallade stridsavdelningarna, kräver bland annat snabbare insatsberedskap än tidigare samt transport- och underhållsförmåga även under svåra förhållanden.

Samarbetet för att utveckla den militära interoperabiliteten, trupplaneringen och resurserna samt deltagandet i Natos utbildnings- och övningsverksamhet utökas. Detta förbättrar beredskapen att delta i internationella krishanteringsoperationer, i och med att Natos verksamhetsmetoder och -modeller även tillämpas på operationer som leds av andra internationella organisationer. Deltagandet i övningar och operationer samt erfarenheterna av dem höjer försvarsmaktens beredskap även nationellt. För att man skall kunna delta fullt ut i krishanteringsoperationer som leds av Nato och EU bör Finland kunna samverka med Natos snabbinsatsstyrkor (NATO Response Force, NRF).

Försvarsmakten fortsätter sitt nära bilaterala militära samarbete speciellt med USA och de stora EU- och Natoländerna, såsom Storbritannien, Tyskland och Frankrike, samt inom närområdet med Sverige, Norge och Estland. Samarbetet mellan Finlands och Rysslands försvar utvecklas genom att till exempel besöksutbytet mellan truppförbanden intensifieras.

Försvarsministeriet och försvarsmakten deltar med sin expertis i den internationella rustningskontroll- och nedrustningsverksamheten. Förändringen i den internationella verksamhetsmiljön och säkerhetshoten som har blivit mer komplexa förutsätter en nyallokering av rustningskontrollverksamheten liksom en prioritering av verksamheten. Tyngdpunktsområdena inom rustningskontrollverksamheten är åtgärder för att hindra spridning av massförstörelsevapen.

Samarbete behövs för att trygga försörjningsberedskap och materielanskaffningar

Vår militära försörjningsberedskap blir mer beroende av europeiskt och internationellt samarbete. Tryggheten av vår försörjningsberedskap förutsätter i framtiden internationella avtalsarrangemang samt långvariga strategiska partnerskap med materiel- och tjänsteproducenter.

Europeiska försvarsbyrån, EDA, utvecklar materielsamarbetet inom EU. Försvarsbyrån koordinerar även gemensamma köp och den gemensamma användningen av försvarsmateriel samt en utveckling av de militära förmågorna. EDA:s resursbaserade arbete erbjuder Finland en möjlighet att producera samverkande och gemensamma resurser för krishanterings och det nationella försvarets behov. Genom samarbetet med försvarsbyrån har Finland också möjlighet att genomföra sådana åtgär-

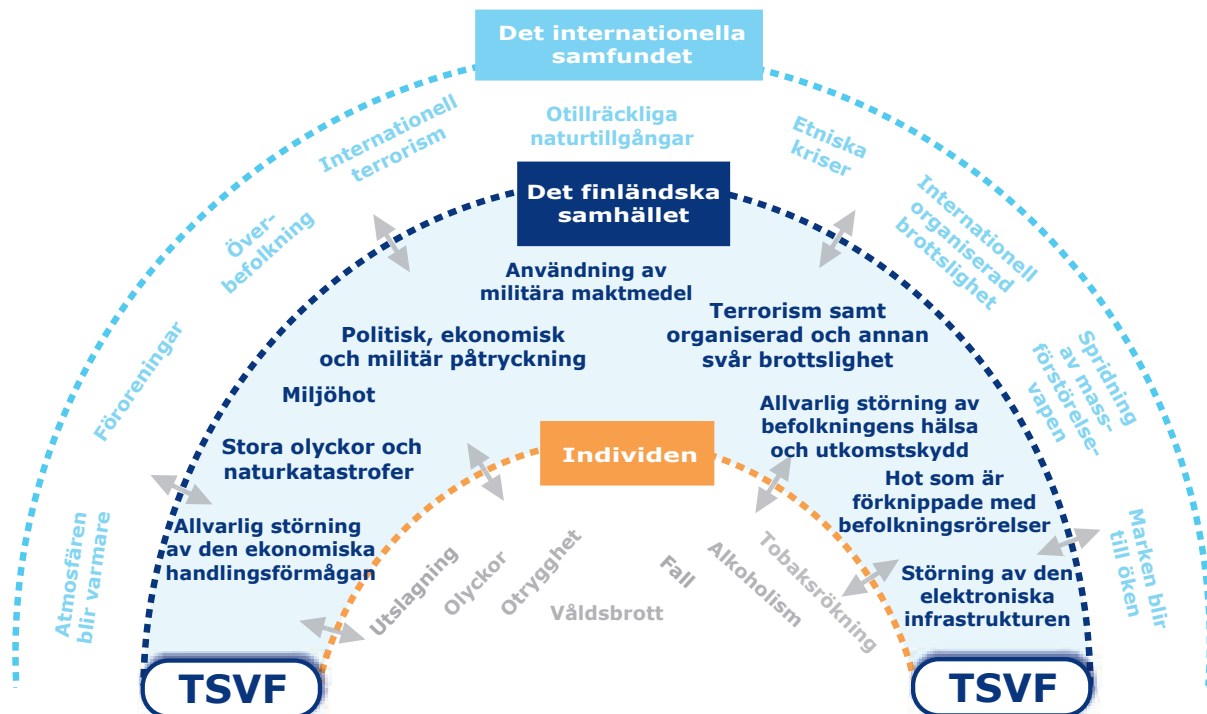
der som utvecklar den europeiska militära försörjningsberedskapen, liksom att delta i europeiska projekt kring försvarsmaterielanskaffningar samt i de finansiella arrangemangen för dessa. Nato har sitt eget utvecklade försörjningsberedskaps-system.

Totalförsvaret berör hela samhället

Totalförsvaret är vår nationella modell, där hot, erforderlig beredskap samt de åtgärder som behövs i kriser beaktas som en helhet. Varje förvaltningsgren, näringslivet och medborgarorganisationerna har sin egen roll och sin egen uppgift i konceptet.

Tryggheten av samhällets vitala funktioner och det samarbete mellan förvaltningsgrenarna som krävs enligt totalförsvarsmodellen är fortfarande viktigt. På grund av de omfattande säkerhetshotens natur behövs ett starkt nationellt och internationellt samarbete samt på förhand överenskomna

Omfattande hot som riktas mot samhället

TSVF = Strategi för trygghet av samhällets vitala funktioner

samarbetsarrangemang för att man skall kunna förbereda sig för och bemöta hoten. Då man skyddar sig mot omfattande säkerhetshot kan försvarsmaktens resurser användas på ett mer mångsidigt sätt för att stöda de övriga myndigheterna.

Det militära försvaret av Finland och koordineringen av de olika förvaltningsgrenarnas åtgärder är de mest krävande av totalförsvarets uppgifter och binder upp den största delen av samhällets resurser. Principerna för koordineringen av totalförsvaret, vilket hör till försvarsministeriets ansvarsområde, är ändamålsenliga att följa även då man svarar mot andra omfattande säkerhetshot. Den hantering och det samarbete som behövs i en kris-situation leds alltid av det ansvariga ministeriet.

Totalförsvarets verksamhetsmodell erbjuder ett instrument för en ändamålsenlig definition av såväl ledningsansvar som resursallokering. För att denna verksamhetsmodell skall vara effektiv bör alla förvaltningsgrenar hela tiden följa med och analysera utvecklingen inom säkerhetsmiljön och i samhället samt se över lagstiftningen och sina egna beredskapsplaner.

Försvarsmaktens expertis, utrustning, infrastruktur och lägesbild utgör ett gott stöd för de övriga myndigheterna. I praktiken efterfrågas mer stöd, och den lagstadgade skyldigheten att bistå de övriga myndigheterna kommer att öka såväl här hemma som i internationella sammanhang. Interaktionen mellan myndigheterna måste dock förbättras på alla plan.

Av flygvapnet förutsätts internationell interoperabilitet i framtida krishanteringsoperationer. Förmågor som byggs upp för det nationella försvaret kan användas även i internationella uppgifter.

Beredskapsbrigaderna är utrustade med modern beväpning. På bilden ses granatkastarsystemet AMV AMOS, som är tillverkat i Finland.

I EU:s stridsavdelningar kan man i framtiden placera marinens specialutbildade förband, såsom dykare.

Finlands säkerhet påverkas i allt högre grad av de globala säkerhetsutmaningarna. Den centrala målsättningen inom Finlands säkerhets- och försvarspolitik är politisk och militär stabilitet inom våra närområden.

Av avgörande vikt är såväl den politiska som militära utvecklingstrenden i Ryssland, vilken är bunden till den ryska ekonomins utveckling samt till hur de interna reformerna framskrider. För Finland innebär Rysslands utveckling stora samarbetsmöjligheter, men också risker och problem. Rysslands centrala intressen är fortfarande att säkerställa strategiskt viktiga områden och olje- och gastransporterna på Östersjön.

Även i framtiden kommer försvarsmaktens huvuduppgifter att vara att handha det militära försvaret av Finland, stöda de övriga myndigheterna och samhället och delta i internationell militär krishantering.

Den trovärdiga försvarsförmågan förutsätter även i fortsättningen att ungefär en tredjedel av försvarsbudgeten fördelas på materielanskaffningar. Kostnadstrycket är avsevärt. Att upprätthålla den militära förmågan på nuvarande nivå så att den svarar mot nya krav förutsätter betydande omvärderingar eller en avsevärd tilläggsfinansiering.

På grund av de begränsade resurserna bör försvarsmaktens militära förmåga utvecklas så att den på ett smidigt sätt kan användas även för den internationella militära krishanteringen samt för att förebygga och avvärja omfattande säkerhetshot.

Koordineringen av totalförsvaret är ändamålsenligt att hålla kvar som försvarsministeriets uppgift. Den finländska totalförvarsmodellen svarar i verksamhetsmiljön som ständigt förändras även mot omfattande säkerhetshot och andra framtida krav.

Möjligheten att militära maktmedel kan riktas mot Finland finns och ifall detta skulle bli verkligt skulle följderna bli ödesdigra. Ett militärt hot

utvecklas snabbare än det är möjligt för ett militärt alliansfritt land att återuppbygga en redan avvecklad försvarsförmåga eller att skaffa sig konkret stöd från någon bundsförvant.

Hela landets försvar och den allmänna värnplikten utgör en fungerande grund för vårt moderniserade försvarssystem även i framtiden.

På grund av den teknologiska utvecklingen och de ökade internationella förpliktelseerna betonas behovet av professionellt kunnande då försvarsmakten utvecklas.

Användningen av vår reserv effektiviseras genom att utveckla frivilliga försvarsarrangemang till en del av det krigstida försvarssystemet. Landskapstruperna kan ges krävande skydds- och vapenslagsuppgifter, och de utbildas i att kunna utföra handräkningsuppgifter.

Det internationella samarbetet är en väsentlig del av Finlands försvarspolitik. När det militära försvaret utvecklas skall man ta i beaktande att det inte uppstår praktiska hinder för Finlands möjlighet att ansöka om ett medlemskap i Nato eller för att delta i EU:s gemensamma försvar som möjligtvis utvecklas på lång sikt.

Som en del av EU:s försvarsdimension är det nödvändigt för Finland att vara redo för allt mer krävande krishantering vid Europas randområden och även bortom dessa.

Då man planerar Finlands försvar på 2020-talet är den grundläggande frågan: 1) Fortsätter Finland som militärt alliansfritt eller kommer landet att alliera sig och 2) hur stor budgetfinansiering är Finland redo att placera i sitt försvar? Svaren på dessa frågor är politiska beslut, som är beroende av utvecklingen i vår säkerhetsmiljö och utsikterna för vår samhällsekonomi. Oberoende av dessa lösningar kommer kärnan i Finlands försvar alltid att vara finländsk.

Termer

Asymmetrisk krigföring

Både militär och icke-militär verksamhet där sådana metoder eller instrument används som motparten inte är förberedd att avvärja. Som de allvarligaste asymmetriska hoten betraktas terrorism, sabotageverksamhet, spridning och användning av massförstörelsevapen samt informationskrigföring.

Försvarspolitik

Beredning, beslutsfattande och politisk styrning som berör försvarsuppgifter och allmänna försvarsarrangemang samt deltagande i verksamhet som upprätthåller den internationella freden och säkerheten. Försvarspolitiken täcker alla områden inom försvaret och försvarsministeriet ansvarar för den.

Försvarssystem

Försvarsmaktens försvarssystem utgör en helhet som består av lednings- och förvaltningssystem, underrättelse- och övervakningssystem, truppproduktions- och mobiliseringssystem, underhålls- och logistiksystem samt ledningen och trupperna.

Försörjningsberedskap

Tryggande av befolkningens utkomst, landets näringsliv och de ekonomiska funktioner med tillhörande tekniska system, vilka är nödvändiga för landets försvar med tanke på undantagsförhållanden och därmed jämförbara allvarliga störningar.

Krav på militär förmåga

Krav som ställts på försvarssystemets handlingsförmåga eller handlingsförmågan hos en del av det som skall uppnås vid önskad tidpunkt. Kravet på militär förmåga omfattar ett antal olika delfaktorer.

Lägesbild

Den bild som beslutsfattarna och de personer som assisterar dem har om inträffade händelser, om de förhållanden som inverkat på dem, om olika parter målsättningar och om händelsernas möjliga utvecklingsalternativ, vilka behövs för att fatta beslut i en viss fråga eller helhet. Att skapa och upprätthålla lägesbilden främjas genom att man upprätthåller och framför uppgifter på ett ändamålsenligt sätt, t.ex. med hjälp av bilder, texter och diagram.

Militär förmåga

Försvarssystemets eller dess delsystems handlingsförmåga, som påverkas av personalens (truppens) kunnande, materiel samt systemets användningsprincip. Försvarssystemets eller dess delsystems militära förmåga indelas i operativ och taktisk militär förmåga. Den operativa militära förmågan består av förmågans verkan, livslängd och användbarhet. Den taktiska militära förmågan består av ledning, eldkraft, rörlighet, uthållighet i strid och logistik.

Militär krishantering

Krishanteringsinsatser med militära medel (fredsfrämjande insatser). Insatserna syftar i första hand till att återställa och upprätthålla stabiliteten och tryggheten i krisområden. Målet är att andra samhällsfunktioner skall kunna sättas igång.

Militärt försvar

Planering, beredning samt verkställande av försvarsmaktens lagstadgade uppgifter.

Nätverksbaserad krigföring

Verksamhetskoncept med vars hjälp sensorer, ledningsorgan och trupper leds i realtid. Konceptet grundar sig på ett effektivt och omfattande system för anskaffning, analys och insamling av information, på modulära och prestationsdugliga trupper, internationell interoperabilitet samt på ett utvecklat ledningssystem.

Omfattande säkerhetshot

Hot som utgör betydande fara för befolkningen eller allvarlig eller betydande skada för samhällets vitala funktioner. De uppstår antingen genom människors aktiva verksamhet (t.ex. program som skadar datanät och terrorism), oavsiktliga händelser (t.ex. omfattande funktionsstörningar i elnätet och olyckor i kärnkraftverk) eller extrema naturfenomen. Typiskt för dessa hot som ofta överskrider statsgränser är att de är oförutsedda, svåra att förutsäga och lokalisera samt sker med kort varsel. De är ofta anknutna till militära hot eller utgör en del av dem.

Statsrådets säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse

Den säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen är statsrådets grundläggande riktlinjer som uppställer principerna och målsättningarna för handlingslinjen inom Finlands säkerhets- och försvarspolitik samt erbjuder en ram för dess verkställande inom olika sektorer. I den säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen bedömer man i enlighet med regeringsprogrammet Finlands säkerhets- och försvarspolitik som helhet.

Strategisk plan

Ger en grund för en långsiktig utveckling av det militära försvaret. Dess målsättning är att med hjälp av tilldelade resurser upprätthålla och utveckla den militära förmågan hos de uppgifter som statsledningen definierat. Syftet med den strategiska planeringen är att förbereda grunder för det strategiska beslutsfattandet vid försvarsministeriet och försvarsmakten.

Totalförsvaret

Alla de militära arrangemang och de arrangemang på de civila områdena med stöd av vilka Finlands statsuveränitet samt medborgarnas levnadsmöjligheter och säkerhet tryggas inför externt hot från andra stater eller annat hot. Koordineringen av totalförsvaret innebär en koordinering av åtgärderna inom den offentliga sektorn, dvs. statsrådet, statliga myndigheter och kommuner samt inom den privata sektorn och den frivilliga medborgarverksamheten för att upprätthålla samhällets vitala funktioner i alla situationer.

Utvecklingsprogram

Den strategiska planeringens slutprodukt, som täcker en minst medellång planeringsperiod (4 år). Utvecklingsprogrammet utgör grunden för verksamhets- och resursplaneringen under denna tidsperiod. Dessutom definierar det tyngdpunktsområdena inom utvecklingen och resursallokeringen för att de uppställda målsättningarna skall nås.

FÖRSVARSMINISTERIET
Södra Magasinsgatan 8 A
PB 31
00131 Helsingfors
FINLAND

Telefon: +358 9 160 01

www.defmin.fi